

Jaarverslag de bblthk 2022

Foto: © Wessel Donkervoort

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
1. Ontwikkelingen in de bibliotheeksector.....	7
1.1 Landelijke ontwikkelingen	7
1.2 Provinciale ontwikkelingen.....	8
1.3 Lokale ontwikkelingen	9
2. Bestuur.....	11
3. Personeel en organisatie	13
4. Dienstverlening de bblthk	15
4.1 Leven Lang Ontwikkelen	16
4.2 Digitale Inclusie en Digitaal Burgerschap	18
4.3 De geletterde jeugd.....	21
4.4 Bijdrage aan levendig cultureel klimaat.....	25
5. Financiën.....	31
Bijlage I - Samenstelling bestuur	34
Bijlage II - Samenstelling team.....	35
Bijlage III - Leden, uitleningen en bezoekers	36
Bijlage IV - Overzicht E-books en luisterboeken.....	37

Voorwoord

Het jaar 2022 startte met de laatste beperkende maatregelen van de covid-tijd. Met het aanbreken van het voorjaar konden we eindelijk weer voluit, samen met onze partners en inwoners, werken aan onze maatschappelijke, educatieve en culturele opgaven. Dat hebben we met veel energie gedaan. Het resultaat daarvan is te lezen in dit jaarverslag.

Terugkijkend op de twee coronajaren, levert dat een verhaal met twee kanten op. Enerzijds heeft deze periode bepaalde groepen in de samenleving hard geraakt. Anderzijds is onze brede maatschappelijke waarde sinds corona extra zichtbaar geworden. Het werd duidelijk hoe belangrijk de bblthk is als ontmoeting- en studieplek. Maar ook de uitdagingen van de informatiesamenleving (digitaal) en de brede ondersteuning die de bblthk hierin biedt, werden extra duidelijk.

In de bblthk gaat het allemaal om Lezen, Ontwikkelen, Ontmoeten en Cultuur. Daar zetten wij ons iedere dag opnieuw voor in. En waarom? Om bij te dragen aan een stad waar inwoners betrokken zijn bij elkaar en bij hun omgeving en waar zij voldoende vaardigheden hebben of kunnen ontwikkelen om mee kunnen doen. Vanuit die missie geven wij onze programmering vorm. Enkele hoogtepunten in 2022:

- We hebben geïnvesteerd in het programma *De bibliotheek op School*. Er zijn drie leesconsulenten opgeleid en met vier scholen is er een overeenkomst afgesloten. We weten dat je in samenwerking meer kunt bereiken, dat zien we in Welsaam en dat beogen we ook met het onderwijs en kinderopvang: een structurele samenwerking om leesvaardigheid en leesplezier in Wageningen significant te vergroten.
- Het Informatiepunt Digitale Overheid is geopend: digitale inclusie
- Het Stadslab is gelanceerd: digitaal burgerschap
- Het cultuurteam is in ons midden: het cultuurloket voor cultuurontwikkeling en De Eigenwijzer voor cultuureducatie

Tegelijkertijd zijn het zorgelijke tijden met een oorlog in onze achtertuin, geopolitieke verschuivingen, klimaatprobleem, het energievraagstuk, digitalisering en toenemende tegenstellingen. Dat heeft invloed op de manier waarop mensen met informatie omgaan. Daarom is het belangrijk dat de bblthk, de publieke plek in het hart van onze stad meebeweegt met de tijd en zich door ontwikkelt in programma en in plek tot een krachtige, toekomstbestendige bibliotheek.

Op die manier kunnen we in de komende jaren nog meer mensen bereiken en gaan nog meer mensen zich verbonden voelen met de samenleving.

Wij kijken ernaar uit om de komende jaren in samenwerking met tal van partners, groepen en inwoners de uitdagingen van deze tijd aan te gaan. En we hopen komend jaar de eerste stappen te zetten in het verbouwen van de bblthk tot een toekomstbestendige publieke plek!

1. Ontwikkelingen in de bibliotheeksector

“Mensen noemen de bieb wel eens de hemel of het toonbeeld van vrijheid. Het is een plek die je horizon verbreedt. Je leent er niet alleen boeken. Bibliotheken zijn bij uitstek locaties waar mensen cultureel ontwaken en cultureel volwassen kunnen worden. Het zijn plekken waar mensen groeien, leren, oefenen, of juist even de stilte opzoeken. Plekken waar je je wereld vergroot, door een ontmoeting met een dorps- of stadsgenoot die je nog niet kende. Doordat je voor het eerst een boek van Annie M.G. Schmidt, Gerard Reve, of Arnon Grunberg in handen hebt. Of verhalen en stemmen van andere continenten, en landen en mensen waar je je nauw mee verbonden voelt.”

Aldus staatsecretaris Uslu van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (OCW) in haar Huizingalezing. Zij benadrukte hierin het belang van de bibliotheek voor de toegankelijkheid tot ontwikkeling en cultuur.

De bblthk in onze stad staat niet op zichzelf. In de wet (Wsob) en in het Bibliotheekconvenant (2020) zijn voorwaarden en afspraken vastgelegd om een robuust netwerk van bibliotheken te creëren. Deze wet en het convenant zijn ondertekend door de VNG, het rijk en het IPO.

Het stelsel van openbare bibliotheken in Nederland bestaat uit circa 150 bibliotheekorganisaties, die samen ongeveer 800 vestigingen verzorgen. Negen provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) verzorgen de ondersteuning van de bibliotheken met infrastructuur, producten, diensten, transport, logistiek en innovatie. Rond 4 miljoen mensen is lid van de openbare bibliotheek, waarvan

de helft jonger is dan 18 jaar. Daarnaast gebruiken ongeveer 2 miljoen mensen de bibliotheek regelmatig zonder abonnement.

1.1 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Corona

In januari en februari golden er nog coronamaatregelen in de bibliotheken. Eind januari kwamen er versoepelingen die stapsgewijs in een maand tijd werden doorgevoerd. Kortom: eind februari was de sector weer volledig OPEN. Het herstel van het lokale culturele leven begon met het herwinnen van het publiek en bezoekers

Brede steun in Tweede Kamer voor zorgplicht én investeringen in bibliotheken

In november van 2022 debatteerde de Tweede Kamer met staatssecretaris Uslu over het bibliotheekbeleid tijdens het wetgevingsoverleg Cultuur. Er is brede steun in de Tweede Kamer voor de aangekondigde investeringen en de zorgplicht voor gemeenten en bibliotheken. Investeringen in zowel fysieke infrastructuur en het wettelijk borgen van de samenwerking tussen scholen en bibliotheken, waren belangrijke punten in dit debat.

Bibliotheken en onderwijs

Minister Wiersma voor Primair en Voortgezet onderwijs besliste in 2022 dat de looptijd van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) met twee jaar wordt verlengd. De verlenging geldt zowel voor scholen als voor gemeenten.

De bblthk heeft met budget uit het NPO de samenwerking met het onderwijs in Wageningen versterkt: het programma De Bibliotheek op School is inmiddels op vier scholen van start gegaan (zie ook hoofdstuk 4).

Ook introduceerde de minister het masterplan basisvaardigheden. Het masterplan heeft als doel om basisvaardigheden, waaronder taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid aantoonbaar te verbeteren in de voor- en vroegschoolse educatie, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Er komt 12,9 miljoen euro beschikbaar voor leesbevordering. Dit geld is bestemd voor de uitbreiding van locaties met BoekStart in de kinderopvang en de Bibliotheek op school primair onderwijs en vmbo. Het kabinet onderzoekt op welke wijze de aanpak van dBoS duurzaam kan worden verankerd.

Bibliotheken en digitaal burgerschap

Staatssecretaris Van Huffelen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZL) presenteerde in het najaar van 2022 plannen om te werken aan een veilige, inclusieve en kansrijke digitale samenleving. De Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) staan centraal in deze ambitie om te zorgen dat iedereen kan meedoen in het digitale tijdperk. Het ministerie heeft de continuïteit van het IDO geborgd in een regeling, waarbij de subsidie per 2023 via gemeentes aan bibliotheken uitgekeerd wordt. Het kabinet heeft structureel € 20,95 miljoen beschikbaar gesteld voor de IDO's. Dit is de continuering van de huidige 83 cent per inwoner.

1.2 PROVINCIALE ONTWIKKELINGEN

In de bibliotheekwet zijn de provinciale ondersteuningsinstellingen gezamenlijk verantwoordelijk voor:

- de distributie en logistiek van het onderlinge leenverkeer, zowel tussen

bibliotheken in de provincie als die tussen bibliotheken in andere provincies.

- de ontwikkeling van innovaties ten behoeve van de lokale bibliotheken.

Rijnbrink is de provinciale ondersteuningsinstelling in Gelderland. De ketensamenwerking binnen de bibliotheekbranche is gericht op de ondersteuning van de lokale organisatie.

De provincie stelt opnieuw flexibel budget beschikbaar voor de bibliotheken. 1,6 miljoen voor de periode 2022-2023. Bibliotheken kunnen projecten indienen op het niveau van de arbeidsmarktregio: dit om samenwerking tussen Gelders bibliotheken te bevorderen.

Ook is er 6 ton subsidie vanuit de provincie toegekend aan de Food Valley voor het stimuleren van het cultureel klimaat in deze regio. Penvoerder is Cultura Ede. Activiteiten hebben betrekking op:

- Cultuureducatie-netwerk
- Talentontwikkeling
- Innovatie

De bblthk en het cultuurteam zijn vertegenwoordigd in de werkgroepen.

Collectioneren in Gelderland

Gelderse bibliotheken overwegen een overstap van het Centraal Collectioneren door het samenwerkingsverband naar het 'product' collectioneren van NBD Bibliion te maken. Aanleiding van deze overweging vormt enerzijds het ontstaan van een onhoudbare situatie van het Team Centraal Collectioneren vanwege de verwachte uitstroom van personeel en kennis binnen afzienbare tijd. En anderzijds het feit dat NBD Bibliion inmiddels een goed en toekomstbestendig alternatief

biedt. NBD Biblion rekent hogere tarieven voor haar dienstverlening. In 2023 nemen de bibliotheken een besluit.

1.3 LOKALE ONTWIKKELINGEN

Gemeenteraadsverkiezingen

Op 16 maart vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. De bblthk heeft een aantal acties ondernomen om het belang van de bblthk zichtbaar te maken en over het voetlicht te brengen:

- Een brief naar alle raadsleden;
- Een drietal debatten in de bblthk;
- Brief + inspreken voor input coalitieakkoord;
- Een introductieavond in de bblthk voor nieuwe raadsleden waarop alle projecten van de bblthk werden gepresenteerd.

Welsaam

Op 22 juni werd de voorlopige gunning van de aanbesteding Sociaal domein bekendgemaakt. In oktober werd het samenwerkingsconvenant Welsaam – gemeente ondertekend.

De bblthk is een van de partners in dit samenwerkingsverband.

Wageningse Cultuurzomer

Na de goede resultaten van de eerste twee edities van de Wageningse Cultuurzomer (WCZ) in 2020 en 2021, kwam er een derde editie in 2022. Dit jaar werd er gekozen voor een kortere periode en intensiever programma: de maand augustus. In totaal waren er ruim 60 events, waarbij 13 organisaties direct betrokken waren en vele Wageningse en niet-Wageningse cultuurmakers. Zowel de edities in 2021 als 2022 werden door de Gemeente Wageningen gefinancierd uit de corona steunpakketten voor de cultuursector. De directeur van de bblthk was voorzitter van de stuurgroep, die verder bestond uit vertegenwoordiging vanuit Wageningen Live (hoofdentiteit) en Theater Junushoff. Vanaf 2023 zal de Wageningse Cultuurzomer verder gaan met een eigen stichting.

Poster van de debatten, 2022

Woensdag Debatdag presenteert

WAGENINGEN KIEST

STEMBUREAU

2 maart 20.00 uur	☐	Wageningen Kiest 1#3 Wat doen we met de ruimte?
3 maart 20.00 uur	☐	Wageningen Kiest 2#3 Mag iedereen meedoen in Wageningen?
9 maart 20.00 uur	☐	Wageningen Kiest 3#3 Lijsttrekkersdebat: Valt er wat te kiezen?

Kom kijken, laat je horen en stel je vragen!

Alle debatten zijn live in de bblthk of thuis via livestream te volgen
Meer informatie vind je op www.bblthk.nl

Woensdag Debatdag is een samenwerking tussen VeSte, WUR, RTV Rijnstreek en de bblthk

2. BESTUUR

De bblthk heeft vanaf november 2022 een nieuwe samenstelling van het bestuur. Bestuurslid M. Ait-Imichi nam afscheid. I.M. Hijman trad toe als nieuw bestuurslid. De volledige samenstelling van het bestuur per 31-12-2022 is vermeld in bijlage I.

*Van links naar rechts: Dolf Weijers, Lara de Brito, Paul den Besten, Ingrid Hijman en Gretha Jansen met directeur Manja Mekking.
Foto: Percy Cicilia Jr.*

Het bestuur vergaderde in 2022 vijfmaal. Aan de vergaderingen werd deelgenomen door de directeur.

De besluiten die werden genomen betroffen goedkeuring dan wel vaststelling van o.a.:

- Begroting 2022
- Jaarverslag en jaarrekening 2021
- Uitvoeringsovereenkomst 2022 Gemeente Wageningen - de bblthk
- Indexering contributie
- Nieuw functiehuis
- Nieuw bestuursmodel: overgang naar RvT in 2023

De belangrijkste onderwerpen die aan de orde werden gesteld zijn:

- Verbouwing bblthk
- De netwerkagenda van het bibliotheekstelsel
- De Wageningse Cultuurzomer
- Het Cultuur Actieplan en het 'cultuurbureau' in de bblthk
- Werving nieuwe bestuursleden
- Onderhoud en modernisering gebouw
- De bibliotheek op school
- Het IDO
- Openbare bibliotheken in de landelijke politiek
- Gemeenteraadsverkiezingen
- Rvt-model
- De vijf pijlers van de bibliotheekwet (WSOB) in de programmering van de bblthk

Nieuw bestuursmodel

Het bestuur van de bblthk werkt volgens het principe 'besturen op afstand'. Nieuwe bestuursleden, de nieuwe WBTR, ontwikkelingen in de sector en de code governance Cultuur en diversiteit/inclusie zijn in 2022 aanleiding geweest om het bestuursmodel te evalueren.

In december 2022 heeft het bestuur besloten om over te gaan naar een Raad van Toezichtmodel. Het bestuur heeft ter voorbereiding op dit voorgenomen besluit een tweetal sessies belegd, in samenspraak met de directeur. Beide sessies werden extern begeleid. Na deze sessies constateerde het bestuur dat het voldoende geïnformeerd is om een gedegen besluit te nemen. De wethouder geïnformeerd over dit besluit.

3. PERSONEEL EN ORGANISATIE

In 2021 is er gestart met het werken in subteams die in lijn liggen met de nieuwe visie 2022-2025. Het aantal fte is door de komst van het cultuurteam en de bblthk op school gestegen van 12,5 naar 14 fte.

Iedere medewerker maakt deel uit van twee subteams.

Het verzuimpercentage is afgelopen jaar met 1,1% gedaald naar 5,1%.

Ziekteverzuim afgelopen jaren

Ziekteverzuim	2020	2021	2022
de bblthk	0,5%	6,2%	5,1%

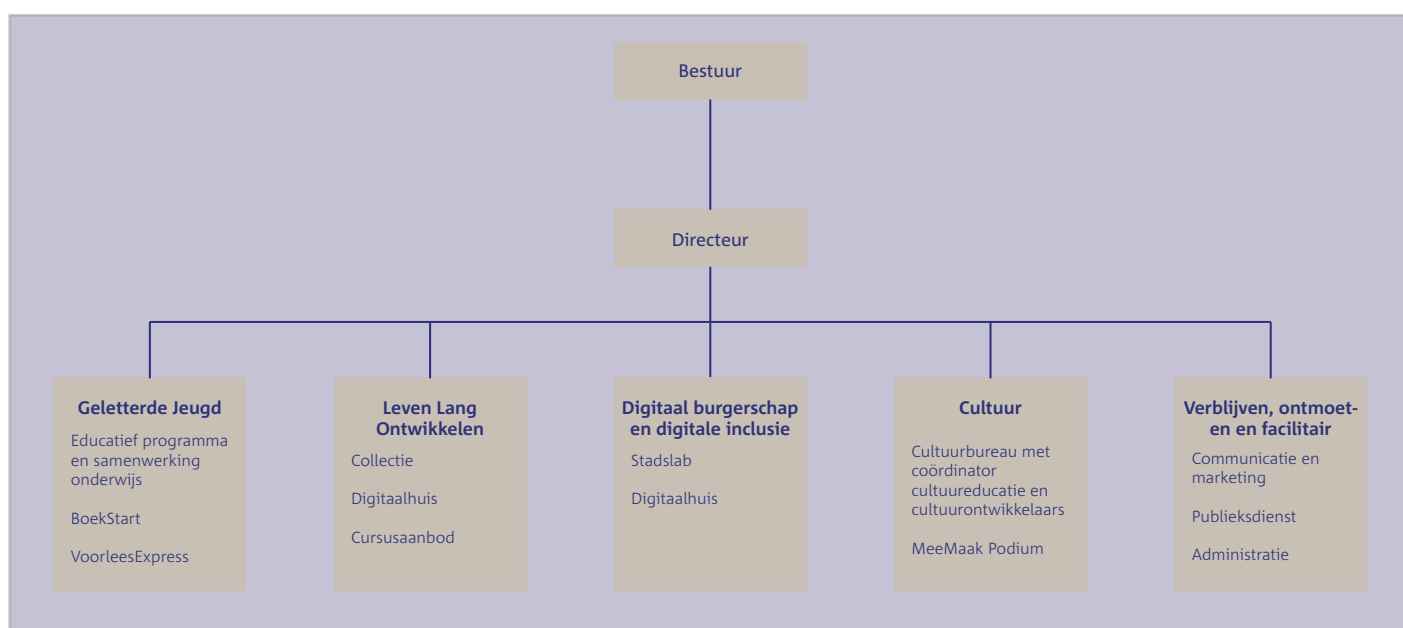
Fuwa-traject

Het verwezenlijken van onze ambities lukt niet zonder competente, toekomstgerichte medewerkers. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het functieboek OB/KE voor de branches openbare bibliotheken en

kunsteducatie. Het resultaat is een generiek functieboek dat bruikbaar is voor beide sectoren en dekkend is voor alle functies binnen de organisaties in deze branches. In beide cao's is afgesproken dat het functieboek gebruikt dient te worden voor alle organisaties per 1 januari 2023.

De bblthk heeft dit als aanleiding gezien om het huidige functiehuis onder de loep te nemen. Er is een dwarsdoorsnede van het team gemaakt, lacunes geconstateerd en huidige functies zijn geactualiseerd.

Dit nieuwe functiehuis genereert flexibiliteit voor de organisatie en regelruimte voor de medewerker. Dit past bij de ontwikkeling die de bblthk wil doorzetten: het vormen van een toekomstgerichte organisatie die flexibel kan inspelen op de ontwikkelingen in de samenleving en die haar medewerkers de ruimte geeft zich professioneel te ontwikkelen en talenten te benutten.

Organogram van de organisatie in 2022.

Nieuwe cao

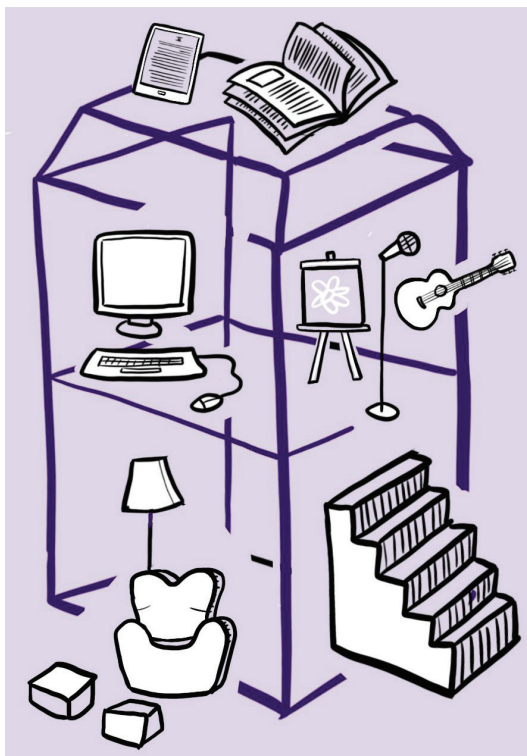
Begin 2022 hebben de onderhandelingsdelegaties van de VOB en de vakbonden FNV en CNV een akkoord bereikt over de cao OB. De looptijd is van 1 juli 2020 tot en met 31 december 2022 en de volgende afspraken zijn opgenomen:

- een loonstijging van 2% per 1 juli 2022;
- een eenmalige uitkering van € 300 bruto (naar rato).

Deze cao eindigt op 31 december 2022. De onderhandelingen voor een cao vanaf 2023 zijn opgestart in 2022.

Scholing

In het verslagjaar zijn drie medewerkers opgeleid tot leesconsulent. Daarnaast stromen er bij de bblthk nieuwe collega's in zonder bibliotheekopleiding. In het land wordt hard gewerkt aan modules om nieuwe collega's een basis aan vakkennis te kunnen geven. Daarop vooruitlopend is in 2022 een scholingsplan gemaakt dat aansluit bij de nieuwe functiematrix van de bblthk.

Gebouw

De bblthk verken met de gemeente de financieringsmogelijkheden voor het verbouwen van de bblthk, zodat het gebouw weer toekomstbestendig is. Belangrijke onderdelen in de verbouwingsplannen:

- De jeugdafdeling aanpassen aan de huidige tijd;
- Meer ruimte voor kleine groepsbijeenkomsten, gesprekken voor IDO, taalhuis, cultuurteam en VCW;
- Podiumtechniek;
- Ons podium: transformeren naar multifunctionele ruimte: overdag studieplek, 's avonds tribune;
- Het verbeteren van de zichtbaarheid van het bblthk-gebouw.

In augustus heeft de bblthk vanuit de middelen Wageningen aantrekkelijk een bedrag toegekend gekregen om:

- De podiumtechniek te vervangen.
- Een klantonderzoek te doen om te komen tot een schetsontwerp voor de verbouwing.

De bblthk sloot zich aan bij landelijke campagne Warme Kamers

De stijgende energieprijzen zorgden er in de winter van 2022 voor dat bij steeds meer mensen de verwarming omlaag of zelfs helemaal uit ging. Als bblthk wilden we inwoners niet in de kou laten zitten. Daarom sloten we ons eind 2022 aan bij het landelijke initiatief Warme Kamers. Het Leger Des Heils heeft een overzicht gemaakt van alle plekken waar mensen binnen kunnen lopen voor ontmoeting op een warme plek.

4. DIENSTVERLENING DE BBLTHK

De bblthk wil alle Wageningers inspireren om zich te blijven ontwikkelen en om kennis, verhaal en cultuur te ervaren, te brengen en te delen. De bblthk biedt een laagdrempelige publieke plek, heeft een prachtige collectie en een actueel, relevant programma voor de stad. Iedereen is welkom. De bblthk biedt ruimte voor ontmoeten, delen, verrassen, duiden en verbinden en wil samen met inwoners activiteiten en programma's creëren. Daarmee draagt de bblthk bij aan een samenleving waarin mensen zich betrokken voelen bij elkaar en hun omgeving. In onze programmering en projecten hebben we extra aandacht voor de jeugd (0-12) en voor mensen die moeite hebben met taal en digitalisering van de samenleving.

2022 stond in het teken van herstel en terugkomen. Het bezoekersaantal is enorm gestegen ten opzichte van 2021 en is weer bijna terug op het 'oude' niveau van 2019. We hadden in 2019 en de jaren daarvoor gemiddeld 240.000 bezoekers, in 2021 telden we er 107.000 en in 2022 tikten we bijna de 210.000 aan.

Bezoeken gebouw en website

	2019	2021	2022
de bblthk	245.000	131.000	206.835
bblthk.nl*	74.557	82.528	83.143
Stadslab.nl	nvt	nvt	1.818
BvW.nl	nvt	3.554	4.758
UitinW.nl	nvt	12.762	14.651
GidsW.nl	nvt	8.937	17.497

*De bezoekerscijfers van bblthk.nl wijken iets af van vorige jaarverslagen, dit komt door een gewijzigde (en correctere) meetmethode

Contributie en abonnementen

In 2022 hebben we een aantal nieuwe abonnementsvormen geïntroduceerd (een compleet en een flexibel abonnement). Vanaf 1 januari 2022 is het jeugdlidmaatschap tot en met 17 jaar gratis. Onze nieuwe abonnementsvormen voorzien in een behoefte, voor alle varianten is voldoende belangstelling. Met name het flexibel abonnement is in trek onder studenten.

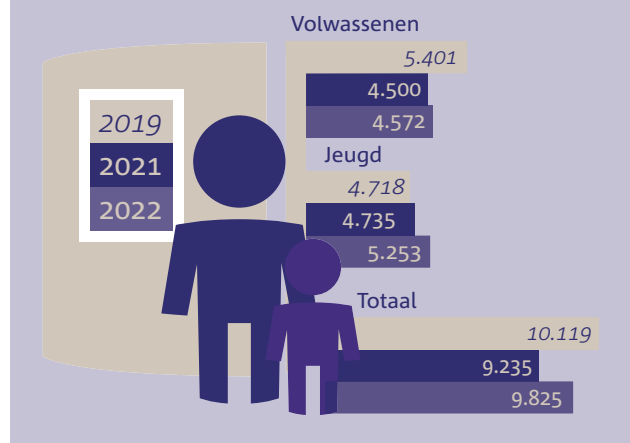

Nieuwe leden in 2022

Jeugd	Basis	Compleet	Flex
604	153	74	139

Het aantal volwassen leden trekt na twee jaar corona gelukkig weer aan en gaat weer goed richting het oude niveau. Het gratis lidmaatschap voor de jeugd t/m 17 jaar heeft effect. Het aantal jeugdleden stijgt harder vergeleken met andere jaren. Ten opzichte van 2021 zijn er maar liefst 10% meer jeugdleden.

Leden 2019 t.o.v. 2021 en 2022

4.1 Leven Lang Ontwikkelen

De bblthk inspireert alle Wageningers om zich te blijven ontwikkelen, We zijn een plek waar je je vaardigheden vergroot, je je kunt ontplooiën voor werk, of 'gewoon' voor je eigen ontwikkeling. We bieden allerlei mogelijkheden: cursussen (online en offline), lezingen, debat, taalbegeleiding en toegang tot een rijke, actuele collectie van bronnen van verhalen, kennis en informatie.

Collectiebeleid

In 2022 is het collectiebeleid geactualiseerd voor de komende jaren. Dit zal als grondlegger dienen bij de overstap van Centraal Collectioneren (CC) naar de NBD in de loop van 2023.

Om de dienstverlening zo goed mogelijk op de gebruikers af te stemmen bestaat de mogelijkheid om verzoeken tot aankoop te doen voor bepaalde media. In 2022 werden 38 verzoeken ingediend, waarvan er 22 werden gehonoreerd. De niet gehonoreerde titels waren grotendeels beschikbaar binnen de Gelderse Samenwerkende bibliotheken.

De totale collectie van de bibliotheek telde aan het einde van het verslagjaar een omvang van 49.995 media. In 2020 werden er 6435 nieuwe media aan de collectie toegevoegd en 6559 media afgeschreven of uit de collectie gehaald.

Ook het aantal uitleningen is na de twee coronajaren weer goed op weg naar het oude niveau. Dat stemt positief. Het aantal uitleningen van e-books is licht gedaald (17.900 tot 18.400). Voor een overzicht van alle uitleningen inclusief die e-book-uitleningen, zie bijlage IV.

Top 10 geleende jeugdboeken, 2022

Een huis voor Harry, Leo Timmers

Moppereend, Joyce Dunbar

De waanzinnige boomhut van 91 verdiepingen, Andy Griffiths

SuperDolfje, Paul van Loon

De waanzinnige boomhut van 117 verdiepingen, Andy Griffiths

Zak er lekker door!, Rachel Renée Russell

De waanzinnige boomhut van 143 verdiepingen, Andy Griffiths

Een miniheks in het Weerwolvenbos, Paul van Loon

De waanzinnige boomhut van 26 verdiepingen, Andy Griffiths

De ruïnes van Gorlan, John Flanagan

Top 5 geleende boeken, 2022

De zilverboom, Lucinda Riley

De geheimen van de kostschool, Lucinda Riley

Sloop, Anna Enquist

Sophia's wens, Corina Bomann

De onuitstaanbare erfgenaam, Julia Quinn

Top 5 geleende e-books, 2022

Daar waar de rivierkreeften zingen, Delia Owens

Vier wandelaars en een Siciliaan, Marion Pauw

Vogeleiland, Marion Pauw

De meeste mensen deugen, Rutger Bregman

Wormmaan, Mariken Heitman

Digitaalhuis

Ik heb de Afghaanse mevrouw A. geholpen met de theorie van haar rijexamen. Best heel moeilijk, vond ze, de vraagstelling, de technische regeltjes, de lengte van de remweg en alles. We hebben veel proefexamens gedaan en uiteindelijk haalde ze haar theorie. Ik vond het heel mooi om te horen dat ze daarna ook slaagde voor haar rijbewijs. Ze appte dat het gelukt was: "Gelukkig ik ben geslaagd met rijbewijs."

Alle drie Oekraïners die ik begeleid zijn 55plussers. Twee spreken alleen Oekraïens en Russisch. Een deelnemer spreekt ook goed Engels, ik citeer hem (vertaald) "Wij zijn oud, hier leren we veel, maar als we buiten zijn, zijn we het weer vergeten". Bij de volgende les toch het spontane gesprek: Goedemorgen, hoe gaat het met jou? Het weer is goed. Er is zon. Dank u wel"

Reactie van één van de NT1-ers op een interview in Margriet over een laaggeletterde vrouw die naar les was gegaan: "Ik herken het verhaal van deze vrouw. Ik sta nu ook steviger in mijn schoenen. Ik kan me beter redden".

De deelnemer was altijd erg gemotiveerd om te leren. We hadden wel langer nodig dan ik van tevoren had verwacht. Het ging echt om meer dan leren hoe specifieke apps werken, namelijk ook om basisvaardigheden: hoe 'lees' je informatie. We hebben gekeken naar: gebruik internetbankieren (geld overmaken); Tikkie (klanten van eigen bedrijfje laten betalen); gebruik van email en agenda; livestream op Youtube volgen; informatie zoeken via google; foto's versturen met Whatsapp. De laatste weken kwamen er ook de 'successen' thuis, bijvoorbeeld toen hij klanten van het eigen bedrijfje via Tikkie heeft laten betalen. Dat was heel leuk!

In 2017 startte het Digitaalhuis Wageningen (DTHW). Het DTHW is een samenwerkingsverband en heeft een fysieke plek in de bblthk. Het samenwerkingsverband bestaat uit de bblthk, Solidez, Gilde Samenspraak, VWON, VCW, NL training, en de Stichting Lezen & Schrijven. Het DTHW wordt medegefinancierd uit zogenoemde WEB-gelden. We werken aan een integrale aanpak van laaggeletterdheid (taalvaardigheid, digitale en rekenvaardigheden).

In 2020 is het DTHW gecertificeerd, het tweede gecertificeerde taalhuis van Nederland.

Over de deelnemers

- Er waren 40 taalintakes die leidden tot 25 matches met een vrijwillig(st)er;
- Er waren zes lesgroepen voor 40 Oekraïners. Elke lesgroep werd door twee vrijwillig(st)ers begeleid. We hebben i.s.m. de gemeente en arbeidsmarktregio kunnen regelen dat Oekraïners doorstromen naar formele lessen Nederlands door NL Training. Dit startte in januari 2023;
- Er was in 2022 één lesgroep NT1;
- Er zijn 4 poëzieworkshops gegeven door de taalhuisdocent, driemaal bij Solidez Ons Huis en éénmaal bij Inloopcentrum Markt 17;
- Wekelijks is er een taalcafé en maandelijks een digitaal café, gemiddeld 10 bezoekers;
- Twee maal per week is er een spreekuur.

Digitaalhuis, 2022

Momenteel zijn er 45 vrijwillig(st)ers actief in het Digitaalhuis, in diverse functies: individuele of groepsbegeleiding, nieuwsbrief, onderhoud van de website, spreekuur, bijdragen aan het monitorsysteem, het wekelijkse taalcafé en het maandelijks digitaalcafé.

Werving, selectie, training en begeleiding van vrijwillig(st)ers zijn een doorlopend proces. Ook vrijwillig(st)ers van onze partners kunnen bij ons de taaltraining volgen.

Taalhuisdocent en taalhuiscoördinator

December 2021 startte een nieuwe taalhuisdocent. Zij heeft haar eerste jaar gewerkt aan het uitbreiden van haar netwerk. Dit heeft geresulteerd in doorverwijzingen naar het Digitaalhuis en het geven van workshops aan groepen vrijwilligers of medewerkers. Daarnaast heeft zij de vereiste opleiding tot docent NT2 afgerond. Deze kennis wordt ingezet bij het begeleiden van de vrijwilligers.

De coördinator en de taalhuisdocent participeren in het samenwerkingsverband van taalhuizen en gemeenten in de arbeidsmarktregio.

Geheugenhuis

Het Geheugenhuis opende eind 2021 in de bblthk. Het is een initiatief van Wageningen Dementie Vriendelijk, Odensehuis, VCW, de bblthk, Welsaam en Dementie Gelderse Vallei. Doel is om een goede informatievoorziening aan ouderen, mensen met geheugenverlies en hun partners te realiseren. In de bblthk is maandelijks een spreekuur. Ook is er divers informatiemateriaal en kunnen boeken, spelmateriaal of technische hulpmiddelen geleend worden.

Leeskringen

Vier leeskringen kwamen 35 keer in de bblthk bij elkaar voor hun boekbespreking. Het betreft de leeskringen moderne literatuur, geschiedenis, Duits en klassiek. In 2022 is een eerste studiekring van start gegaan in de bblthk: OntwikkelingsSamenwerkingsVeteranen. Zij kwamen vijf keer bijeen om een onderwerp uit hun tropen-carrière uit te diepen.

4.2 Digitale Inclusie en Digitaal Burgerschap

Digitalisering en technologie hebben een enorme impact op ons leven. Communicatie met de overheid en instanties is steeds vaker online en het is steeds lastiger om relevante en betrouwbare informatie te vinden en te duiden. Om bij te blijven en mee te doen zijn digitale vaardigheden noodzakelijk. Alle Wageningers, jong en oud, hebben met deze ontwikkelingen te maken, maar de uitdagingen zijn niet voor iedereen gelijk.

Digitale inclusie

Voor een deel van de Wageningers geldt dat ze niet beschikken over toegang tot digitale technologie of over de (digitale) basisvaardigheden om op een basisniveau in de informatiesamenleving te kunnen participeren. Het Digitaalhuis en het IDO bieden hiervoor een vangnet.

In het verslagjaar werden verschillende cursussen digitale vaardigheden georganiseerd. Van het aanbod digitale vaardigheden maakten dit jaar 146 mensen gebruik (tegenover 96 in 2021).

Cursussen digitale vaardigheden, 2022

Digitaalcafé (maandlijks)
(gemiddeld) **10** cursisten

Mijn digitale nalatenschap
16 cursisten

Hoe leen ik een e-book
15 cursisten

Smartphone voor beginners
12 cursisten

Tablet voor beginners
3 cursisten

Totaal
146
cursisten

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

In mei 2022 opende wethouder Anne Janssen het IDO. De dienstverlening van de overheid wordt steeds verder gedigitaliseerd. Dat is niet voor iedereen gemakkelijk. Denk aan ouderen, laaggeletterden, werkzoekenden en jongeren met financiële, fiscale en juridische vragen. Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is er voor iedereen die extra hulp nodig heeft met het gebruik van overheid gerelateerde websites. Met het Informatiepunt Digitale Overheid helpt de bibliotheek Wageningers op weg met vragen van o.a. de Belastingdienst, CAK, CIZ, DUO, RDW, SVB en het UWV en verwijst waar nodig naar de juiste lokale instantie voor extra hulp en ondersteuning.

In 2022 waren er 53 IDO-bezoeken. Hierbij moet wel rekening gehouden worden dat het IDO pas in mei is gestart en dat de bblthk heeft gekozen voor een degelijke opstartperiode. Het aantal bezoekers zal dus alleen maar groeien. Opvallend aan de bezoeken is dat de meerderheid (35) van de bezoekers 65 jaar of ouder is, dat 40% van de vragen te maken hadden met DigiD en dat 18 bezoeken een uur of langer duurden.

Opening IDO in de bblthk

Foto: Percy Cicilia Jr

 **informatie
punt**
DIGITALE OVERHEID

Stadslab: digitaal burgerschap

Digitaal burgerschap betekent dat mensen zich actief, vaardig en weerbaar kunnen bewegen in de online informatiesamenleving. Het programma digitaal burgerschap ondersteunt bibliotheken hun rol in dit landschap te verstevigen en uit te breiden. Wie digitaal vaardig is, verkent nieuwe digitale mogelijkheden, benut de kansen die technologie biedt en ontwikkelt de vaardigheden die nodig zijn om te ontdekken en te experimenteren. Digitaal burgerschap betekent ook dat je je onderdeel voelt van de publieke zaak, ervaren dat je die zelf ook kunt vormgeven en dat je bereid bent actief bij te dragen aan het maatschappelijk debat, ook als dat online wordt gevoerd.

De bblthk is met het project 'Stadslab' in 2021 gekozen als één van de vijf proeftuinen Digitaal Burgerschap. Van september 2021 tot en met maart 2022 geeft de bblthk vorm aan dit project dat gaat over citizen science.

Binnen Stadslab hebben we drie onderdelen:

Ontmoet

We hebben 4 avonden per jaar waar de data smart inwoner centraal staat. We lichten projecten toe en gaan gesprek met de verschillende inwonersinitiatieven. Gaat om kennis maken met andere initiatieven en contact met de juiste mensen en organisaties voor jouw onderzoek.

Onderzoek

Stadslab helpt bij het stellen van de juiste vraag. Daarna kijken we welke data je nodig hebt om die vraag te beantwoorden. We helpen je om die data te verzamelen of in te zien, én om die goed in beeld te brengen.

Ontdek

Stadslab biedt een podium voor inwoners om de ontdekkingen met andere te kunnen delen. Stadslab zorgt voor toegang tot en begeleiding bij gebruik van publicatietools, zoals een data-dashboard of een eigen storymap-pagina.

In 2022 hebben we aan 9 onderzoek(jes) gewerkt.

4.3 Geletterde jeugd

De bblthk voert al veel (langjarige) trajecten rond leesbevordering uit. Onze doelstelling is om het (voor)leesplezier, de leescultuur en daarmee de leesvaardigheid van kinderen tot 18 jaar (met name van taalzwakke doelgroepen) de komende jaren te laten stijgen zodat het leesniveau verbetert. Dit zorgt voor meer geletterde mensen die door een betere leesvaardigheid een grotere kans hebben op een succesvolle (school)carrière.

Boekstart en jeugd 0-12 jaar

De bblthk geeft uitvoering aan educatieve programma's en het landelijk bibliotheekproject BoekStart (taalontwikkeling voor de allerjongsten). Ouders krijgen als hun baby drie maanden oud is, een uitnodiging van de gemeente om hun kind lid te maken van de bblthk, waar ze vervolgens een gratis 'BoekStart-voorleeskoffertje' ontvangen. Het koffertje bevat een jeugdabonnement, twee babyboekjes een gratis toegangkaart voor de speeltuin een informatiefolder over Startpunt en kortingsbon voor het babywinkeltje en een informatiefolder over voorlezen aan baby's. Voor deze doelgroep is een specifieke collectie media beschikbaar.

In het verslagjaar zijn er 292 brieven verstuurd, waarvan 112 ouders het koffertje hebben opgehaald en hun baby lid hebben gemaakt van de bblthk. Dat zijn er 51 minder

dan vorig jaar. De bblthk neemt deze daling serieus (voorkomen is immers beter dan genezen) en zal in 2023 de aandacht voor boekstart sterk uitbreiden.

Jaarlijks organiseert de bblthk activiteiten voor baby's en hun (groot)ouders. In 2022 is het volgende georganiseerd:

Kinderboekenweek

Het thema van de Kinderboekenweek was Gi-Ga-Groen. Studenten van Aeres Hogeschool Wageningen gaven zes workshops Bushcraft aan 140 leerlingen groep 8 van vijf basisscholen. Verder was de week gevuld met allerlei groene activiteiten

Bushcraft workshops, 2022

Kinderboekenweek activiteiten, 2022

Workshop dieren vouwen verzorgd door Anneke Rot

15 kinderen

Grootouders voor het Klimaat lezen voor

20 deelnemers

Workshop Uilenballen pluizen verzorgd door Struin

20 deelnemers

Wageningse Bodemdierendagen Verzorgd door Stadslab Wageningen

We bezorgden pakketjes met boek en materialen in groep 5 op 4 scholen

Computational Thinking is één van de vaardigheden binnen digitale geletterdheid. Onderdeel daarvan is het leren denken en handelen in programmeertaal. De bblthk wil een rol vervullen in de ontwikkeling van deze vaardigheden bij kinderen. Met dit project laten we kinderen in aanraking komen met de taal van de toekomst: het programmeren van robots. In het verslagjaar zijn er in de bblthk 16 Lego-robotworkshops voor 170 kinderen uitgevoerd. Verder zijn er op drie verschillende scholen soortgelijke workshops gegeven.

LEGO robotworkshops

Zomeractiviteiten

Voor kinderen in de basisschoolleeftijd waren er allerlei activiteiten in de zomervakantie: van workshops papierkunst tot striptekenen, van voorleesfiets, Theater Popsop en Storyscope, tot geochaching. 175 Kinderen namen deel aan deze activiteiten.

Vakantielezen

11 teams schreven zich in met 29 deelnemers voor deze landelijke challenge. Extra leuk was dat een Wageningse team een tablet won, één van de tien die de Koninklijke Bibliotheek beschikbaar stelde.

Scholen en kinderopvang en ons educatief programma

De bblthk is in 2020 gestart met een nieuwsbrief speciaal voor de kinderopvang en het onderwijs met informatie over leesbevordering, digitale informatievaardigheden en het aanbod van de bblthk hierin. De nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar en 95 personen uit het werkveld zijn geabonneerd (83 in 2021).

De Wageningse scholen, instellingen voor kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie kunnen op grond van hun lidmaatschap op ruime schaal gebruik maken van de educatieve expertise van de bblthk en van andere faciliteiten. In 2022 organiseerden we voor 44 groepen educatieve activiteiten van 15 verschillende scholen/kinderopvang. 885 leerlingen werden bereikt.

Klassikaal lenen: Klassen komen op bezoek om boeken te lenen. Maar liefst 41 groepen van 11 (ten opzichte van vijf scholen in 2021) verschillende scholen en kinderopvang maakten daar dit jaar gebruik van. In totaal werden er 4048 boeken geleend (2645 in 2021).

Scholen en de kinderopvang kunnen via de online educatieshop projecten van de bblthk gebruiken. Deze leveren we in rode kisten en zijn samengesteld in aansluiting op de leerlijnen 0-12 jaar. De kisten bevatten projecten ter leesbevordering en ten behoeve van de taalontwikkeling. Boeken en andere materialen, lessuggesties maken het tot één geheel. Zes van deze projecten maken onderdeel uit van het Kunstmenu Wageningen, waarmee er van de bblthk een aanbod cultuureducatie is voor alle jaargroepen. Deze projecten omvatten literatuur- en mediaeducatie.

In 2022 werden er in totaal 139 kisten geleverd (in 2021 was dat 141). 57 projectkisten gingen naar de kinderopvang, 82 naar het basisonderwijs.

Voorleesexpress

De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen van 2 tot 8 jaar met een taalachterstand extra aandacht krijgen. Door de bblthk getrainde vrijwilligers bezoeken gedurende 20 weken een gezin. De vrijwilliger leest voor, doet taalspelletjes en gaat samen met de ouders aan de slag met taal en leesplezier. De VoorleesExpress is goed ingebed in het sociaal domein en het onderwijs in de stad. Solidez (Kind aan huis en VVE-consulenten), VGGM Jeugdgezondheidszorg, kinderopvangorganisaties, en basisscholen maken deel uit van het netwerk van de VoorleesExpress. De VoorleesExpress is onderdeel van, en wordt gefinancierd uit het Welsaam Samenwerkingsverband.

Met Buurtgezinnen en Kind aan Huis is een nauwe relatie en wordt naar elkaar doorverwezen. Daarnaast is er over specifieke aanmeldingen overleg met de toeleiders.

Dit zijn in de meeste gevallen de intern begeleiders van basisscholen, locatiemanagers en pedagogische medewerkers van peuterspeelzalen.

Hoewel in principe gericht op kinderen met een taalachterstand, schuurde de VoorleesExpress dit jaar soms aan tegen het sociaal domein. Een aantal vrijwilligers liep tegen complexe gezinssituaties aan, waarin per gezin samen met de toeleider gekeken werd welke benadering het beste was. Omdat we proberen meer Nederlandstalige gezinnen te bereiken, die vaak complexer van aard zijn, zou deze groep kunnen groeien.

Soms wordt de VoorleesExpress in het kader van de brede gezinsaanpak door de toeleider gezien als “een stukje van de puzzel”. Ook is er vanuit de VVE consulenten de vraag gesteld of de VoorleesExpress als “hefboom” kan dienen om een gezin in bredere zin te ondersteunen. Dit omdat de VoorleesExpress in de unieke situatie is om als een van de weinige organisaties 20 weken “achter de voordeur” te komen. Het mandaat van de VoorleesExpress is echter beperkt; ze is ervoor om kinderen in de taalontwikkeling te stimuleren. Voorlezers lezen voor en zijn geen hulpverlener of welzijnswerker. Deze discussies hebben ons echter wel laten zien dat we komend jaar ons mandaat, onze aanpak voor doorverwijzing, en het omgaan met privacygevoelige informatie, helderder moeten krijgen.

Door de nog steeds van toepassing zijnde corona maatregelen was de start in 2022 langzaam. Toch is het gelukt om bij 40 gezinnen voor te lezen. Dit aantal is hoog vergeleken met de landelijke aantallen.

In vrijwel alle trajecten is duidelijk voortgang geboekt bij de kinderen op het gebied van grotere woordenschat, meer zelfvertrouwen, meer kunnen en durven praten. Opvallend is ook dat de toeliders melden dat een kind meer plezier heeft gekregen in lezen en taal. Ook blijkt dat de VLE zinvol is ter voorbereiding op de overgang naar de basisschool.

Verreweg de meeste ouders zijn tevreden tot zeer tevreden over de inzet van de VLE. Ze voelen zich gesteund en serieus genomen, en waarderen de relatie met de vrijwilliger. De waardering met betrekking tot tevredenheid en kwaliteit is respectievelijk 91% en 92%. Wel blijkt dat onze inzet niet altijd genoeg is om ouders die nooit voorlezen, dit te laten gaan doen. Maar ouders die wel al wat voorlezen voelen zich gestimuleerd om dat te blijven doen of om het vaker te doen. Ondanks het tussentijds bibliotheekbezoek, stijgt het aantal ouders dat lid wordt van de bblthk niet.

In totaal waren er 45 vrijwilligers actief, waarvan 3 met een coördinerende rol. Deze laatsten zijn onmisbaar in het opvolgen van de vrijwilligers, het doen van huisbezoeken en het ondersteunen van de projectleider.

De bibliotheek op School

De gemeente heeft vanuit NPO-gelden een subsidie beschikbaar gesteld om in samenwerking met vier scholen te starten met het landelijke programma de bibliotheek op school. In augustus zijn de contracten ondertekend met basisschool De Wereld, de Tarthorst en De Johan Friso. In 2023 start het programma ook op de Margrietschool.

Met *De bblthk op school* kiest de school voor:

- Planmatig werken aan leesbevordering en leesplezier van de leerlingen, het verbeteren taal- en leesvaardigheden van kinderen;
- Structureel tijd voor vrij lezen door alle leerlingen;
- Verbeteren van informatievaardigheden en mediawijsheid van kinderen. Het vinden van informatie en deze op waarde kunnen beoordelen;
- Het bieden van een stevige basis voor de verdere schoolcarrière van kinderen;
- Inzicht in resultaten met behulp van de bijbehorende monitor;
- Structurele samenwerking met de bblthk; Expertise vanuit de bblthk én binnen het team op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid.

Tekenen contracten *de bblthk op school*

Er wordt op de scholen een bibliotheek ingericht met een kwalitatief hoogwaardige en voor kinderen aantrekkelijk collectie, een digitaal portaal en uitleensysteem maakt het mogelijk om boeken mee naar huis te nemen.

Drie medewerkers van de bblthk zijn in 2022 opgeleid tot leesconsulent. Zij zijn gekoppeld aan een of twee scholen en werken samen met een door de bblthk geschoolde leescoördinator van de

school aan een leesplan en initiëren lees bevorderende activiteiten in de klas. dBos is een bewezen effectieve aanpak met het oog op leesbevordering, waarbij naast het vrij lezen, leesbevordering zoveel mogelijk wordt geïntegreerd in het hele lesprogramma. Met een jaarlijkse monitor wordt gemeten wat de effecten zijn en waar het leesplan moet worden bijgesteld. We bereiken hiermee ruim 750 kinderen.

4.4 Bijdrage aan een levendig cultureel klimaat

Podium de bblthk

Gelukkig konden we vanaf februari weer ons podium openen. Hoewel het publiek aanvankelijk nog voorzichtig was, zijn we verheugd met het aantal activiteiten en de relatief geringe moeite om ons publiek weer in onze zaal te ontvangen.

In 2022 hebben er 188 activiteiten plaatsgevonden (gemiddeld vier per week). 59 daarvan waren bestemd voor de jeugd (exclusief cultuureducatie). In totaal hebben deze activiteiten 6210 bezoekers bereikt.

MeeMaak Podium van de bblthk

46 van deze activiteiten kwamen voort uit ons project Meemaakpodium. We maken onze cultureel-maatschappelijke programmering steeds meer tot eigendom van groepen en initiatieven die de diversiteit van Wageningen weerspiegelen. Om dit proces naar MeeMaakPodium te organiseren heeft de bblthk een subsidie ontvangen van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Meemaken heeft een centrale rol gekregen binnen de bblthk. Het podium levert een belangrijke bijdrage aan het versterken van het cultureel klimaat in Wageningen. En het MeeMaakPodium wordt omhelst door haar omgeving: na de coronacrisis hebben we een doorstart gemaakt in januari 2022 en in 9 maanden tijd mooie activiteiten, exposities, optredens georganiseerd. Stuk voor stuk hartverwarmende en verbindende evenementen en bijeenkomsten die (amateur) makers uit Wageningen in beeld brachten en met elkaar in verbinding. Veel Wageningers weten het MMP inmiddels te vinden. Dankzij uitnodigende meemaakexposities, radio-interviews, krantenartikelen, nieuwsbrieven, websiteteksten, promotie van meemaakactiviteiten, face-to-face contacten, het informeren van gemeenteraadsleden en veelvuldig aanwezig zijn op lokale

bijeenkomsten, is er een breed netwerk op de hoogte van ons bestaan en de mogelijkheden die het podium aan de stad biedt. Daarnaast zijn er stappen gezet in de interne organisatieontwikkeling om MMP in te bedden. Zoals het volgen van trainingen OFF/BY/FOR/ALL door de helft van het bibliotheek personeel, verschillende uitwisselingsessies waarbij de toekomst van de bibliotheek en haar podium werd onderzocht.

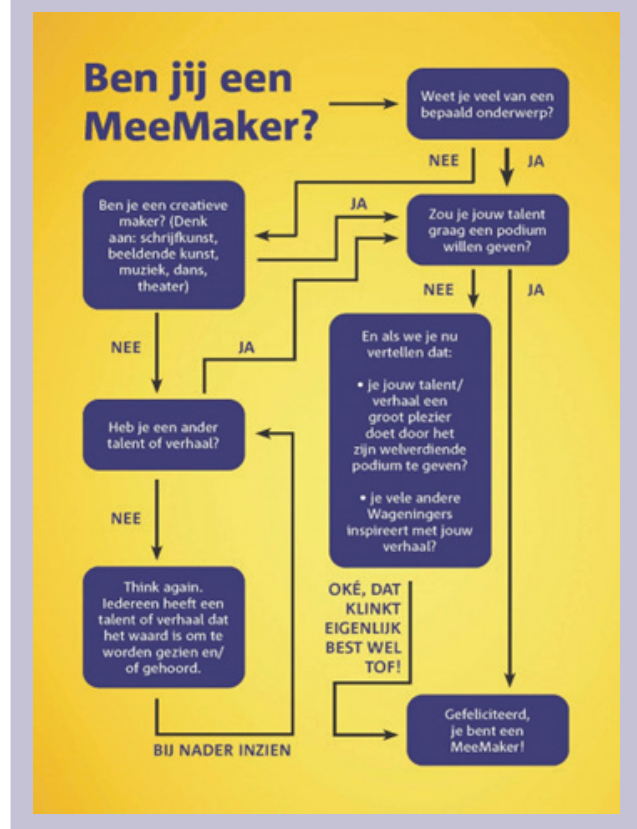
In 2022 is er een aanvraag bij het fonds ingediend voor een Meemaakpodium 2.0, om de werkwijze nog beter in de organisatie te laten landen en de inzet op vmbo-jongeren, internationals en praktisch geschoolden te verlengen. We zijn heel blij dat het fonds is toegekend en we nog 2,5 jaar ons MMP kunnen laten groeien en bestendigen.

Vanuit het project MeeMaakPodium hadden

we activiteiten als:

- Kneuzencafé;
- Drop the mic & Spoken: open podia;
- A taste of quilting;
- Arts meets Culture festival (200 bezoekers);
- Old school international book club;
- Een meertalig voorleesfeest (200 bezoekers) gevolgd met maandelijks meertalig voorlezen in de bblthk;
- In de cultuurzomer hadden we een nieuwe succesvolle activiteit: Bier en Boeken.

Wanneer ben je een MeeMaker?

Poster Kneuzencafé, 2022

Heb jij een **lijf met gebreken** of een **hoofd met kuren**? Een totaal gebrek aan **energie**? Pas jij ook niet altijd even goed in een maatschappij vol gezonde mensen die wel duizend keer meer lijken te kunnen dan jij? 'Kneus' zijn is keihard werken...!

Maar achter iedere 'kneus' schuilt een mens met **zorgen, dromen, hoop en talenten** die wel eens gezien mogen worden! **Kom jij de jouwe met ons delen**? Wil je muziek komen maken, iets laten zien of je verhaal met ons delen? Voel je vrij! Luister en kijk je liever? Dan ben je ook van harte welkom! De toegang is gratis. Aanmelden is niet nodig, maar wel handig als je iets wilt komen delen.

Wanneer: maandag 28 november om 14.00u, inloop vanaf 13.45u

Waar: de bblthk in Wageningen

Het kneuzencafé is helemaal voor en door kneuzen en wordt georganiseerd door opperkneus Annelies Gramsma, schrijver en columnist op Instagram: @annelies.schrijft, in samenwerking met de bblthk.

Onderdeel van het MeeMaakPodium van de bblthk: een open podium voor iedereen. Een plek waar je kunt dromen én doen! Bezoek www.bblthk.nl/meemaakpodium

Dat in oktober de Kinderboekenweek losbarst en Nederland in maart in de ban is van de reguliere Boekenweek is algemeen bekend. Maar dat we sinds een paar jaar nóg een boekenweek rijker zijn, dat weet niet iedereen. In september vindt namelijk de Boekenweek van Jongeren plaats.

Deze boekenweek “wil jongeren inspireren met verhalen en boeken die écht bij ze passen, op plekken waar jongeren zelf te vinden zijn.” En dat is ook bij ons in de bblthk.

Dit werd afgelopen jaar wel heel duidelijk zichtbaar. Verdeeld over twee ochtenden kwamen in september alle vwo-4-leerlingen van het Pantarijn in de bblthk om literatuur te proeven. Drie docenten Nederlands en een groep vwo-5-leerlingen van het Pantarijn organiseerden namelijk een heuse literaire proeverij in samenwerking met en in de bblthk. Ter voorbereiding op deze dagen ben ik (Sanne) met twee tassen vol leesinspiratie van de bblthk naar het Pantarijn afgereisd om leerlingen te laten zien wat ze, naast W.F. Hermans en Marga Minco, ook mogen lezen voor hun lijst. Leerlingen maakten, al dan niet uit die tassen, een keuze voor een boek en na het lezen hebben zij fragmenten geselecteerd die de uiteindelijke invulling van de proeverij waren. Deze stukjes boek hebben de leerlingen uit vwo-4 ‘geproefd’ om zo leesinspiratie voor hún boekkeuze op te doen.

Het resultaat was een tribune vol middelbare scholieren en, na de introductie, een eerste verdieping die gonsde van de gesprekken

over boeken. Door het enthousiasme van de voorbereidingsgroep, er waren wel vijftien (!) leerlingen die de proeverij wilden helpen organiseren, en het verloop van die twee ochtenden was de ontleding even heel ver weg.

De proeverij van september 2023 staat alweer gepland!

Nog meer podium:

- De opening en prijsuitreiking van de Culturele Ronde vond plaats in de bblthk
- Boekpresentatie Louise O. Fresco: *De plantenjager uit Leningrad*
- De eerste studiekring is van start gegaan in de bblthk (variant op leeskringen). Een groep gepensioneerde wetenschappers bestudeert een aan Afrika gerelateerd landbouwkundig onderwerp. Als tegenprestatie organiseren ze begin 2023 een publiekslezing in de bblthk.
- In september werd de nieuwe kinderburgemeester beëdigd in de bblthk.

Cultuur Actieplan

Verslagjaar 2022 was het eerste volledige jaar waarin uitvoering werd gegeven aan het CultuurActieplan. Dit plan werd in de zomer 2021 vastgesteld door de gemeenteraad en formuleert ambities voor meer coördinatie en samenwerking in het culturele veld en op het gebied van cultuureducatie. De bblthk speelt een belangrijke rol in het realiseren van deze ambities door het faciliteren van een cultuurbureau met daarin enkele functies met werkbudgetten.

Het cultuurteam was aan de start van 2022 volledig operationeel en bestaat uit de coördinator naschoolse cultuureducatie, coördinator binnenschoolse cultuureducatie, de projectleider Meemaakpodium en twee cultuurontwikkelaars. De cultuurontwikkelaars zijn aangesteld (en gefinancierd) en worden in samenwerking aangestuurd door Junushoff en bblthk. Zij hebben werkbudget vanuit het CultuurActieplan en vragen daarnaast zelf fondsen aan.

Cultuureducatie

“Als kinderen kunst en cultuur ontdekken, gaat er een wereld voor ze open.”

Op woensdag 20 april lanceerde de bblthk de pilot van de EIGENWIJZER. Dit project biedt basisschoolleerlingen de kans om na school deel te nemen aan extra kunst- en cultuurlessen. De eerste drie scholen gingen van start met hun workshopreeks. Dramalessen van Branz op de Kardinaal Alfrinkschool,

Ukelele van Muziekschool Oost op SBO de Dijk, en danslessen van Danszus bij de Montessorischool – de EIGENWIJZER biedt op elke plek een andere discipline. De workshops sluiten aan op de kunst- en cultuurlessen die eerst binnenschools via het Kunstmenu aan bod zijn gekomen, zodat kinderen hun talent nog verder kunnen ontdekken, ontwikkelen en tonen.

Het doel is het realiseren en stimuleren van een breed en kwalitatief aanbod kunst- en cultuureducatie voor alle kinderen uit de stad. Daarnaast wordt er ingezet op een sterkere verbinding tussen binnen- en naschools leren. Dit geeft kinderen de kans om hun creatieve vaardigheden en ervaringen optimaal te verbreden en verdiepen.

Het cultuurteam zorgde in 2022 ook voor de Kindercultuurzomer. Dit zomerprogramma zorgt ervoor dat er geen ‘gat’ valt tussen deze binnen- en buitenschoolse programma’s, en had zo een positief effect op het landen van de verschillende leerlijnen én de synergie tussen de twee. In het bijzonder hopen we hiermee kinderen te bereiken en te ondersteunen waarvoor de afstand tot kunst en cultuur relatief groot is. Tijdens de vorige editie van Cultuur on Tour heeft het project geholpen met het in kaart brengen en aantrekken van nieuwe aanbieders binnen de kunst- en cultuursector. We hopen ook dit jaar met het zomerprogramma een podium te geven aan voor ons bekende en nog onbekende Wageningse professionals. Daarnaast hopen we samenwerkingen tussen deze professionals te stimuleren met als beoogd resultaat meer synergie en samenhang binnen het Wageningse aanbod.

In de zomer deden 967 kinderen mee aan culturele workshops (400 bij Sams Zomerweek / 567 bij de Kindercultuurzomer).

Eigenwijzer voor jongeren

Binnen de Eigenwijzer is er in samenwerking met de jeugdwerkers van Solidez in 't Oude Bijenhuis een bandpilot gestart. Jeugdbands krijgen de kans om zelfstandig en onder begeleiding van bandcoaches te repeteren in de nieuwe repetitieruimte van 't Oude Bijenhuis. Vier jongerenbandjes maken hier gebruik van. Bij blijvend succes gaat deze ruimte in 2023 open voor nieuwe inschrijvingen van jeugdbands.

Nieuwe cultuur coördinator

De functie naschoolse cultuurcoördinator werd in oktober vacant. De nieuwe coördinator start in januari 2023.

Cultuurontwikkelaars

De cultuurontwikkelaars zijn initiator, aanjager en begeleider van culturele activiteiten voor diverse doelgroepen, waarbij Wageningse makers worden uitgedaagd samen te werken. Zij gaan hierbij actief op zoek naar nieuwe culturele initiatieven en (jong) talent en naar verbinding met Wageningse wetenschap.

In april openden de cultuurontwikkelaars het Cultuurloket. Elke woensdagochtend tussen 10 en 12 uur kunnen inwoners van Wageningen langskomen met creatieve ideeën, suggesties en kennismaken. Het leverde in 2022 ruim vijftig bezoeken op, waar ook projecten uit zijn voorgekomen.

Festival Aan Hoger Wal, 2022

URBAN ARTS OP EEN VOETSTUK

GRATIS TICKETS VIA: festivalhogerwal.nl

AAN HOGER WAL

9 - 10 JULI 2022
RIJNHAVEN, WAGENINGEN

GRAFFITI | MUSIC & DANCE | FOOD

POP CULTUUR WAGENINGEN de bblthk... bruil' erde gemeente Wageningen

In juli vond festival Aan Hogerwal in de haven van Wageningen. Ruim 1500 bezoekers genoten tijdens het festival van de graffiti artiesten die aan het werk waren, de dansvoorstelling bij het levende decor van graffiti artiesten, het muziekpodium en de DJ booth. Na twee jaar is het graffiti evenement in de haven al een begrip geworden.

In november ontdekten ruim 300 bezoekers Het Geheim van Wageningen. In groepen kregen zij op zes verschillende locaties in de stad een voorstelling te zien. Aan het Geheim werkten 23 acteurs van zes amateurtheatergezelschappen mee. Zij werkten samen met Waterlanders, Escape Room Wageningen en een regisseur om het Geheim tot een theaterervaring te maken.

Het Geheim van Wageningen, 2022

Het Geheim van Wageningen, 2022

Daarnaast waren de cultuurontwikkelaars in 2022 betrokken bij de volgende projecten:

- Woest & Bijster
- Cultuurzomer
- Picknick Maanlanders

5. Financiën

Balans per 31-12-2021.

Activa	2022	2021
	€	€
Vaste activa		
Gebouw en terreinen	1.479.538	1.565.729
Machines en installaties	103.986	150.294
Inventaris	42.005	71.766
	1.625.511	1.787.789
Vlottende middelen		
Debiteuren	29.423	1.089
Belastingen	10.740	
Overige vorderingen en overlopende activa	31.877	54.656
	72.040	55.745
Liquide middelen	987.420	742.797
Totaal	2.684.971	2.586.331

Passiva	2022	2021
	€	€
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	112.095	135.320
Bestemmingsreserve automatisering	49.737	29.737
Bestemmingsreserve onderhoud	83.887	63.887
	245.719	228.854
Langlopende schulden		
Lening gemeente Wageningen	755.746	784.817
Lening stimuleringsfonds	769.838	873.318
	1.525.584	1.658.135
Kortlopende schulden		
Aflossingsverplichtingen	132.552	155.777
Crediteuren	191.934	74.292
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9.476	26.303
Overige schulden en overlopende passiva	579.921	442.332
	913.668	699.341
Totaal	2.684.971	2.586.331

Lasten	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
	€	€	€
Bestuurs- en organisatiekosten	37.526	35.920	38.682
Huisvestingskosten	383.025	377.500	423.622
Personeelskosten	734.719	625.333	617.309
Administratiekosten	36.076	34.550	36.227
Kosten automatisering	60.801	73.500	89.820
Kosten media	125.712	139.500	134.207
Kosten apparatuur	7.704	9.800	15.132
Diverse kosten	97.242	325.200	702.236
Totale kosten	1.482.866	1.621.303	2.057.235
Mutatie bestemmingsreserve automatisering	0	0	20.000
Mutatie bestemmingsreserve onderhoud	30.000	0	20.00
Mutatie vrije reserve	73.835	0	- 23.135
Totaal	1.586.701	1.621.203	2.074.100

Baten	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
	€	€	€
Inkomsten gebruikers	156.377	191.235	187.737
Specifieke dienstverlening	13.772	17.500	10.466
Diverse baten	340.020	164.438	586.014
Subsidies	1.076.532	1.248.130	1.289.883
Totale baten	1.586.701	1.621.303	2.074.100

Bijlage I - Samenstelling bestuur

Samenstelling bestuur per 31-12-2022.

L.D. de Araújo Cerqueira de Brito (voorzitter)

P. den Besten

I.M. Hijman

D. Weijers

M.J. Jansen

Bijlage II - Samenstelling team

Personeel in dienst op 31-12-2021.

H.J Breg	bibliotheekmedewerker
E.J. van Brink	projectmedewerker VoorleesExpress
W. Dorresteyn	projectleider MeeMaakPodium
C. Dekker	bibliotheekmedewerker
P.O.V. Cicilia Jr	bibliotheekmedewerker
C. Gaasbeek	bibliotheekmedewerker
R.M.A. Hoogeveen	medewerker marketing en communicatie
M. Kuiper	communicatie medewerker Welsaam
K. Kwider	medewerker ondersteuning
H. Meindertsma	bibliotheekmedewerker
M.G. Mekking	directeur
S.M.L. Oudshoorn	bibliotheekmedewerker
E.C.M.M. Spit	specialist/projectleider
J.A. Tammer	specialist/projectleider
J. Thien	medewerker ondersteuning
I. de Moor	taalhuisdocent
V. de Vink-Gulin	bibliotheekmedewerker
J. van der Meulen	medewerker marketing en communicatie
A.P.D. Visser	medewerker functioneel beheer en ict
G. Vroomen	coördinator naschoolse cultuurcoördinatie
B. van Wijnsberge	bibliotheekmedewerker
L. 't Hout	oproepkracht
K. Brunt	oproepkracht
S. Aerts	oproepkracht
D. Klees	oproepkracht
X. Griffith	oproepkracht

Bijlage III - Leden, uitleningen en bezoekers

Ledentallen	2019	2021	2022
Jeugd tot 18 jaar	4.984	4.735	5.253
Volwassenen v.a. 18 jaar	5.268	4.500	4.572
Totaal	10.252	9.235	9.825

Uitleningen	2019	2021	2022
Jeugd	105.789	71.957	83.994
Volwassenen	69.277	45.543	61.645
E-books	12.000	18.400	17.900
Film (alle leeftijden)	4.613	2.079	2.880
Totaal	180.154	137.979	166.419

Bezoeken	2019	2021	2022
de bblthk	245.602	107.000	206.835
www.bblthk.nl	101.437	148.159	83.143*

* De bezoekerscijfers van www.bblthk.nl wijken af van vorige jaarverslagen, dit komt door een gewijzigde (en correctere) meetmethode.

E-BOOKS EN LUISTER-BOEKEN IN 2022

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2022 voor de bbthk

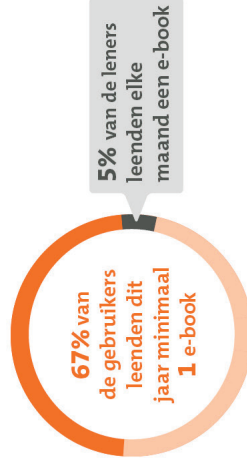
Meest geleende e-books in 2022

- 1** | **Daar waar de rivierkreeften zingen**
Delia Owens
- 2** | **Vier wandelaars en een Siciliaan**
Marion Pauw
- 3** | **Vogeleiland**
Marion Pauw
- 4** | **De meeste mensen deugen**
Rutger Bregman
- 5** | **Wormmaan**
Mariken Heitman

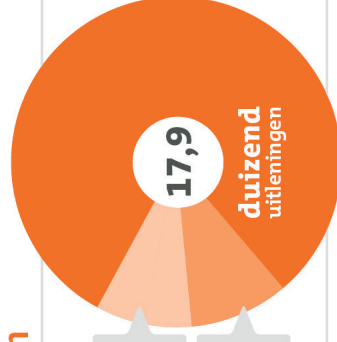
Op 31 december waren er **1682** accounts.

Leners

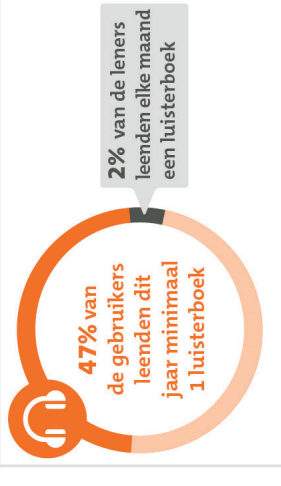
1130 mensen leenden minimaal **1** e-book.

Uitleningen

Er werden in 2022 gemiddeld **1491** e-books per maand uitgeleend.

Luisterboeken

791 mensen leenden minimaal **1** luisterboek

Hoe werden de e-books gelezen?

